

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

Бочарова Ю.Г., Кошель В.О., Воробйова Ю.М., Яковенко Ю.В.

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ»**

Ступінь: бакалавр

Кривий Ріг
2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

**Бочарова Ю.Г., Кошель В.О., Воробйова Ю.М., Яковенко
Ю.В.**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ
ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ»**

Ступінь: бакалавр

Затверджено на засіданні
кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин
Протокол № 7
від “23” листопада 2020 р.

Схвалено навчально-методичною радою
ДонНУЕТ
Протокол № 3
від “24” листопада 2020 р.

Кривий Ріг
2020

УДК 339.972

Бочарова, Ю.Г.

Міжнародна торгівля [Текст] : метод. рек. до вивч. дисц. / Бочарова Ю.Г., Кошель В.О., Воробйова Ю.М., Яковенко Ю.В. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. економіки та міжнародних економічних відносин. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 47 с.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти і включають інформацію щодо змісту модулів та тем дисципліни, планів семінарських занять, завдань з організації самостійної роботи та розподілу балів за видами робіт, що виконуються здобувачами протягом вивчення дисципліни.

УДК 339.972

© Бочарова Ю.Г., Кошель В.О., Воробйова Ю.М., Яковенко Ю.В., 2020

© Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського, 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ЧАСТИНА 1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
ЧАСТИНА 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	12
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної торгівлі	13
Змістовий модуль 2. Організація міжнародної торгівлі	16
ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ	23
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної торгівлі	24
Змістовий модуль 2. Організація міжнародної торгівлі	32

ВСТУП

Міжнародна торгівля була та залишається найбільш розвинутою формою міжнародних економічних відносин, виступає важливим детермінантом економічного розвитку та зростання як окремих країн, так і світового господарства. Зміна контексту розвитку обумовлює зміни й у міжнародній торгівлі, тому вивчення її сучасних форм, методів, особливостей розвитку має важливе теоретичне та практичне значення.

Метою вивчення дисципліни є формування компетентностей щодо закономірностей, логіки і механізмів здійснення міжнародної торгівлі, формування умінь та практичних навичок щодо застосування різних форм організації і методів міжнародного обміну товарами і послугами, укладення міжнародних комерційних контрактів, а також пошук інноваційних та перспективних підходів до організації міжнародної торгової діяльності.

Завдання: ознайомлення з категоріальним апаратом, надання знань щодо особливостей функціонування міжнародної торгівлі, правильної оцінки процесів, що відбуваються в сучасній міжнародній торгівлі; набуття вмінь розпізнавати тенденції у регіональній та галузевій міжнародній торгівлі; застосовувати на практиці теоретичні знання.

Предмет: сукупність економічних відносин в сфері міжнародного обміну товарами і послугами.

Особливості дисципліни. Міжнародна торгівля – гібридна дисципліна, яка поєднує аудиторну (28 годин лекцій та 28 годин практичних занять) та позааудиторну активності (Moodle), передбачає формування системи знань про особливості міжнародних фінансів, механізмів та інструментів прийняття рішень у валютно-кредитній та інвестиційній сферах на мікро- та макроекономічному рівнях.

ЧАСТИНА 1.
ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова дисципліна
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	6
Загальна кількість годин	180
Кількість модулів	2
Лекції, годин	28/8
Практичні / семінарські, годин	28/8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	124/164
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	4
самостійної роботи студента	8,86
Вид контролю	екзамен, курсова робота

2. Програма навчальної дисципліни

Мета: формування компетентностей щодо закономірностей, логіки і механізмів здійснення міжнародної торгівлі, формування умінь та практичних навичок щодо застосування різних форм організації і методів міжнародного обміну товарами і послугами, укладення міжнародних комерційних контрактів, а також пошук інноваційних та перспективних підходів до організації міжнародної торгової діяльності.

Завдання: ознайомлення з категоріальним апаратом, надання знань щодо особливостей функціонування міжнародної торгівлі, правильної оцінки процесів, що відбуваються в сучасній міжнародній торгівлі; набуття вмінь розпізнавати тенденції у регіональній та галузевій міжнародній торгівлі; застосовувати на практиці теоретичні знання.

Предмет: сукупність економічних відносин в сфері міжнародного обміну товарами і послугами.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Міжнародна торгівля: сутність, форми та методи.
2. Класичні теоретичні моделі міжнародної торгівлі
3. Сучасні теоретичні моделі міжнародної торгівлі
4. Системи кодування товарів та послуг.
5. Система показників розвитку міжнародної торгівлі
6. Ринок та ціноутворення в міжнародній торгівлі.
7. Міжнародні торговельна політика: сутність, інститути, інструменти та методи
8. Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної торгівлі					
1. Міжнародна торгівля: сутність, форми та методи.	14	2	2	-	10
2. Класичні теоретичні моделі міжнародної торгівлі	20	4	4	-	12
3. Сучасні теоретичні моделі міжнародної торгівлі	16	2	2	-	12
Разом за змістовим модулем 1	50	8	8	0	34
Змістовий модуль 2. Організація міжнародної торгівлі					
4. Системи кодування товарів та послуг	20	4	4	-	12
5. Система показників розвитку міжнародної торгівлі	20	4	4	-	12
6. Ринок та ціноутворення в міжнародній торгівлі	20	4	4	-	12
7. Міжнародна торговельна політика: сутність, інститути, інструменти та методи	20	4	4	-	12
8. Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі	20	4	4	-	12
Разом за змістовим модулем 2	100	20	20	0	60
Усього годин	150	28	28	0	94

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи міжнародної торгівлі		
1.	Семінар – розгорнута бесіда Міжнародна торгівля: сутність, форми та методи.	2
2.	Семінар з виконанням практичних задач Класичні теоретичні моделі міжнародної торгівлі	2
3.	Семінар з виконанням практичних завдань Теорія абсолютних та порівняльних переваг	2
4.	Семінар з виконанням практичних завдань Сучасні теоретичні моделі міжнародної торгівлі	2

Змістовий модуль 2. Організація міжнародної торгівлі		
5.	Семінар – розгорнута бесіда Системи кодування товарів	2
6.	Семінар – розгорнута бесіда Системи кодування послуг	2
7.	Семінар – дискусія Система показників міжнародної торгівлі	2
8.	Семінар з виконанням практичних завдань Інтегральні показники розвитку міжнародної торгівлі	2
9.	Семінар з виконанням практичних завдань Міжнародний ринок	2
10.	Семінар запитань і відповідей ІНКОТЕРМС-2020	2
11.	Семінар – дискусія Міжнародна торговельна політика	2
12.	Семінар – розгорнута бесіда Інститути координації та регулювання міжнародної торговельної політики	2
13.	Семінар з виконанням практичних завдань Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі товарами	2
14.	Семінар – дискусія Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі послугами	2
Всього		28

5. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань здобувачів вищої освіти ДонНУЕТ рівень сформованості компетентностей студента оцінюється у випадку проведення екзамену: протягом семестру (50 балів) при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практичного заняття	Аудиторна робота					Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Завдання для самостійного виконання	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1							
Тема 1	1		1			-	2
Тема 2 (практичне заняття 1)		1				2	3
Тема 2 (практичне заняття 2)	1	1	1			-	3
Тема 3	1	1	1			2	5
Разом змістовий модуль 1	3	3	3	0	5	4	18

1	2	3	4	5	6	7	8	
Змістовий модуль 2								
Тема 4 (практичне заняття 1)		0,5	1			-	1,5	
Тема 4 (практичне заняття 2)	1		0,5			2	3,5	
Тема 5 (практичне заняття 1)		1	1			-	2	
Тема 5 (практичне заняття 2)	1	1				2	4	
Тема 6 (практичне заняття 1)		1	1			-	2	
Тема 6 (практичне заняття 2)	1	1				2	4	
Тема 7 (практичне заняття 1)		1				-	1	
Тема 7 (практичне заняття 2)	1		1			2	4	
Тема 8 (практичне заняття 1)		1				-	1	
Тема 8 (практичне заняття 2)	1		1			2	4	
Разом змістовий модуль 2	5	7	5	0	5	10	32	
Разом								50

**Оцінювання студентів протягом семестру
(заочна форма навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

**ЧАСТИНА 2.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПІДГОТОВКИ ДО
СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Тема 1. Міжнародна торгівля: сутність, форми та методи.

Семінар 1 «Міжнародна торгівля: сутність, форми та методи»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Сутність міжнародної торгівлі.

Форми міжнародної торгівлі.

Методи міжнародної торгівлі

Етапи розвитку міжнародної торгівлі.

Сучасні форми та методи міжнародної торгівлі.

Посередники, що беруть участь у міжнародній торгівлі.

Країни-лідери за обсягами зовнішньої торгівлі.

2. Індивідуальне тестування.

Тема 2. Класичні теоретичні моделі міжнародної торгівлі

Семінар 2 «Класичні теоретичні моделі міжнародної торгівлі»

Семінар з виконанням практичних задач

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Значення класичних теорій міжнародної торгівлі для її розвитку.

Сучасне застосування класичних теорій міжнародної торгівлі.

1. Вирішення задач

Задача 1

Використовуючи теорію абсолютних переваг розрахувати виграш від торгівлі для Німеччини і США, якщо витрати праці для виробництва X1 та X2

<i>Товар</i>	<i>Німеччина</i>	<i>США</i>
X1 (год / т)	4	2
X2 (год / шт)	3	9

Задача 2

Використовуючи теорію абсолютних переваг розрахувати виграш від торгівлі для Німеччини і США, якщо витрати праці для виробництва труб і комп'ютерів наступні:

<i>Товар</i>	<i>Німеччина</i>	<i>США</i>
Труби (т / год)	4	2
Комп'ютери (шт / год)	3	9

Задача 3

Використовуючи теорії абсолютних і порівняльних переваг розрахувати вигреш від торгівлі для Франції і Німеччини, якщо продуктивність праці для виробництва футбольних м'ячів і тенісних ракеток наступні

<i>Товар</i>	<i>Франція</i>	<i>Німеччина</i>
М'ячі (год / шт)	6	1
Ракетки (год / шт)	4	2

Задача 4

Використовуючи теорії абсолютних і порівняльних переваг розрахувати вигреш від торгівлі для Німеччини і США, якщо витрати праці для виробництва труб і комп'ютерів наступні:

<i>Товар</i>	<i>Німеччина</i>	<i>США</i>
Труби (год / тонн)	4	2
Комп'ютери (год / шт)	3	9

Тема 2. Класичні теоретичні моделі міжнародної торгівлі

Семінар 3 «Теорія абсолютних та порівняльних переваг» Семінар з виконанням практичних задач

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Теоретична модель меркантилізму.

Теоретичні моделі переваг.

Теоретична модель факторів виробництва.

Індекс Баласса: методика розрахунку та застосування.

Значення індекса Баласса для України

2. Індивідуальне тестування.

3. Вирішення задач

Задача 1

Використовуючи теорії абсолютних і порівняльних переваг розрахувати вигреш від торгівлі для Японії і Китаю, якщо витрати праці для виробництва труб і комп'ютерів наступні:

<i>Товар</i>	<i>Японія</i>	<i>Китай</i>
Труби (год / тонн)	1	4
Комп'ютери (год / шт)	3	6

Задача 2

Використовуючи теорії абсолютних і порівняльних переваг розрахувати вигрaш від торгівлі для Японії і Китаю, якщо витрати праці для виробництва труб і комп'ютерів наступні:

<i>Товар</i>	<i>Японія</i>	<i>Китай</i>
Труби (год / тонн)	1	4
Комп'ютери (год / шт)	3	6

Тема 3. Сучасні теоретичні моделі міжнародної торгівлі

Семінар 4 «Сучасні теоретичні моделі міжнародної торгівлі» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Теоретична модель конкурентоспроможності.

Теорії неотехнологічного напрямку.

Життєвий цикл товарів та необхідність його урахування у процесі організації зовнішньоторговельної діяльності.

Теорія представницького попиту.

Теорія економії на масштабах виробництва.

Ефект економії на масштабах виробництва та ефект кривої досвіду.

Теорія технологічного розриву.

Парадокс Леонт'єва.

Теорія внутрішньогалузевої торгівлі.

2. Індивідуальне тестування.

3. Вирішення завдань, задач, ситуацій

Завдання 1

На основі інформації, поданої у темах 3 та 4, необхідно заповнити таблицю 1.

Таблиця 1 – Теорії міжнародної торгівлі

Назва концепції	Автор	Зміст
1	2	3
Меркантилізм		
Теорія абсолютних переваг		
Теорія порівняльних переваг		
Теорія Хекшера-Оліна		
Теорія альтернативних витрат (відродження класичної теорії міжнародної торгівлі)		
Теорема Хекшера-Оліна-Самуельсона		
Теорема Столпера-Самуельсона		

1	2	3
Парадокс Леонтьєва		
Теорія перехресного попиту		
Модель технологічного розриву		
Теорія гравітаційного аналізу торгівлі		
Теорія життєвого циклу продукції		
Теорія внутрішньогалузевої торгівлі		
Теорія міжнародної торгівлі на основі економії масштабу та диференціації продукції		
Теорія внутрішньогалузевої торгівлі за умов монополістичної конкуренції		
Теорія конкурентних переваг		

Ситуація 2

Країна А може виробляти товар Х більш ефективно, ніж країна В. Проте країна А імпортує Х із країни В. Поясніть чому.

Задача 1

Підприємство А продукує товар Х1 та Х2, для чого максимально може використати 800 год праці та 1200 га землі. Виробництво 1 т товару Х1 потребує 20 год праці та використання 10 га землі. Виробництво 1 т товару Х2 потребує 8 год праці та 16 га землі.

Питання:

Які фактори виробництва відносно більш інтенсивно використовуються для виробництва товару Х1? Які — для товару Х2?

Чи може підприємство виробити 50 т товару Х2 та 90 т товару Х1 одночасно?

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Тема 4. Системи кодування товарів та послуг

Семінар 5 «Системи кодування товарів та послуг» Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Стандартна міжнародна торговельна класифікація ООН

Гармонізована система опису та кодування товарів

Класифікатор товарів за укрупненими економічними групуваннями ООН

Український класифікатор товарів зовнішньоекономічної діяльності

Системи кодування послуг

Торговані та неторговані товари.

Європейська система EAN.
 HS код та мета його застосування..
 УКТ ЗЕД.
 2. *Вирішення задач, ситуацій.*

Ситуація 1

На основі наданих кодів товарів та послуг визначитися із групами товарів та послуг, що переміщуються через митну територію країни

Класифікатор	Код групи	Найменування товару / послуги
УКТЗЕД	86-89	
СМТК	9 (51—59)	
УКТЗЕД	41-43	
КЗЕП	02.02.05	
СМТК	2(11 — 12)	
УКТЗЕД	69	
СМТК	8 (81—85, 87—89)	
КЗЕП	10.02.02	
ГС	5 (01—05)	
УКТЗЕД	26	
ГС	4 (64—67)	
УКТЗЕД	2 (12)	
ГС	2 (84—85)	
КУЕГ	5.2.1	
УКТЗЕД	8 (70)	
КУЕГ	3.2.1	
УКТЗЕД	10 (48)	
КЗЕП	01.01	
КУЕГ	1.1.1	

Тема 4. Системи кодування товарів та послуг

Семінар 6 «Системи кодування послуг»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

КЗЕП

Характеристики послуг як товару

Керівництва із статистики міжнародної торгівлі послугами (MSITS)

1. Індивідуальне тестування.

Тема 5. Система показників розвитку міжнародної торгівлі

Семінар 7 «Система показників міжнародної торгівлі»

Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Система показників розвитку міжнародної торгівлі.

Показники обсягів міжнародної торгівлі.

Показники структури міжнародної торгівлі.

Показники результатів міжнародної торгівлі.

Показники інтенсивності міжнародної торгівлі.

Показники економічної ефективності міжнародної торгівлі.

Показники динаміки розвитку міжнародної торгівлі.

Відносні показники (індекс концентрації експорту, індекс імпортової залежності країни, індекс чистої торгівлі).

Показники структури (індекс диверсифікації експорту/імпорту)

2. Вирішення задач, ситуацій

Задача 1.

Застосувавши формули основних показників міжнародної торгівлі, знайти відсутні дані:

<i>Показники</i>	<i>2016 р.</i>	<i>2017 р.</i>	<i>2018 р.</i>	<i>2019 р.</i>	<i>2020 р.</i>
Експорт	118,13	105,95	100,64		101,27
Імпорт			54,68	52,13	
Торговий обіг	178,87			149,82	
Торговельне сальдо		3,12			0,27
ВВП		386,93			402,64
Експортна квота	0,31		0,25		
Імпортна квота				0,13	
Темп зростання експорту					
Темп приросту експорту					

Задача 2

<i>Показники</i>	<i>2016 р.</i>	<i>2017 р.</i>	<i>2018 р.</i>	<i>2019 р.</i>	<i>2020 р.</i>
Експорт	8,31		8,59		10,91
Імпорт		11,23	10,23	9,16	
Торговий обіг		20,15			21,26
Торговельне сальдо	-2,67			-1,72	
ВВП				40,33	
Експортна квота	0,21		0,22		0,25
Імпортна квота		0,27			
Темп зростання експорту					
Темп приросту експорту					

Тема 5. Система показників розвитку міжнародної торгівлі

Семінар 8 «Інтегральні показники розвитку міжнародної торгівлі» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Критичне значення частки продукції обробної промисловості в загальному обсязі експорту продукції (Всесвітній банк)

Інтенсивність внутрішньогалузевої торгівлі між країнами

Взаємозв'язок показників результативності зовнішньої торгівлі та соціально-економічного розвитку країн

2. Індивідуальне тестування.

3. Вирішення задач.

Задача 1

Використовуючи індексні показники в оцінці ефективності зовнішньої торгівлі (таб. 1) визначити такі показники:

коефіцієнт віддачі коштів, вкладених в експортну продукцію;

бюджетну ефективність експорту;

оборотність коштів, вкладених в експорт.

Зробіть висновки.

Таблиця 1 – Показники експортних операцій країни

Показники	Базисний рік	Звітний рік
Валютна виручка за реалізовану експортну продукцію (млрд грн)	28,6	31,4
Внутрішня вартість експортної продукції (млрд грн)	26,4	29,9
Середні залишки оборотних коштів для виробництва експортної продукції (млрд грн)	2,4	2,7

Задача 2

Індекс експортних цін – 1,24, індекс імпортних цін – 1,36. Розрахувати індекс умов торгівлі та зробити відповідний висновок.

Задача 3

Оцінити умови торгівлі, якщо:

відношення поточної ціни і-го товару до його ціни в базисному році: товар 1 – 1,23; товар 2 – 0,98; товар 3 – 1,19; товар 4 – 1,17; товар 5 – 1,23; товар 6 – 0,98; товар 7 – 0,96; товар 8 – 0,95; товар 9 – 1,82; товар 10 – 1,13;

частка кожного і-того товару в сумарній вартості експорту в базисному році: товар 1 – 0,1; товар 2 – 0,1; товар 3 – 0,15; товар 4 – 0,15; товар 5 – 0,12; товар 6 – 0,18; товар 7 – 0,05; товар 8 – 0,05; товар 9 – 0,07; товар 10 – 0,03;

частка кожного і-того товару в сумарній вартості імпорту в базисному році:
товар 1 – 0,2; товар 2 – 0,1; товар 3 – 0,07; товар 4 – 0,08; товар 5 – 0,1; товар 6 – 0,25; товар 7 – 0,05; товар 8 – 0,05; товар 9 – 0,1; товар 10 – 0,1.

Тема 6. Ринок та ціноутворення в міжнародній торгівлі

Семінар 9 «Міжнародний ринок» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Міжнародний ринок товарів та послуг.
Ціноутворення в міжнародній торгівлі.
ІНКОТЕРМС 2020
Класифікація міжнародних ринків.
Ціноутворення (експортні операції).
Ціноутворення (імпортні операції).
Трансфертне ціноутворення.
Зовнішньоторговельний контракт
Інвойс

2. Вирішення задач

Задача 1.

Визначити ціну FOB, якщо у контракті зазначена ціна на умовах CIF і відомі такі дані :

- ціна на умовах CIF – 2587 £;
- вартість вантажу - 1386 £;
- вартість транспортування - 278 £;
- страхування вантажу - 50 £;
- інші витрати - 1 500 £;
- курс £ - 30,5 грн.

Задача 2.

Визначити ціну FOB, якщо у контракті зазначена ціна на умовах CIF і відомі такі дані :

- ціна на умовах CIF – 5000 €;
- ціна на умовах EXW – 3500 €;
- витрати на транспортування з порту відправлення до порту призначення (фрахт) – 200 €;
- страхування вантажу – 100 €;
- курс € = 32,5 грн.

Тема 6. Ринок та ціноутворення в міжнародній торгівлі

Семінар 10 «ІНКОТЕРМС 2020» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Відмінності ІНКОТРЕМС 2020 та ІНКОТЕРС 2010.

Особливості обліку експорту та імпорту у міжнародній торгівлі

Умови ІНКОТРЕМС 2020, які найвигідніші для експортерів

Умови ІНКОТРЕМС 2020, які найвигідніші для імпортерів

2. *Індивідуальне тестування.*

3. *Вирішення задач*

Задача 1.

Товар поставляється на експорт. Умовні дані до задачі (у національній грошовій одиниці – грн.) наведено нижче:

- вартість товару 12 785 ₴;
 - доставка у порт відправлення - 550 ₴;
 - вартість навантажувально-розвантажувальних робіт із вивантаженням товару вздовж борту судна - 950 ₴;
 - вартість доставки товару на борт судна і його складування - 700 ₴;
 - витрати на фрахт до порту призначення - 17 000 ₴;
 - вартість навантажувально-розвантажувальних робіт у країні-імпортері - 1 600 ₴;
 - доставка на склад покупця - 340 ₴;
 - страхування доставки до порту призначення - 600 ₴;
 - повідомлення покупця про доставку товару - 40 ₴;
- Визначити ціни FOB і CIF.

Задача 2.

Визначитися із тим, які умови постачання вигідніше використати, якщо ви: покупець; продавець, який 1) не хоче користуватися водним видом транспорту; 2) хочете використати лише водний вид транспорту:

- Вартість товару – 25000 ум. одиниць;
- Пакування – 50 ум. одиниць;
- Оплата навантажувальних робіт – 380 ум. одиниць;
- Внутрішні перевезення – 500 ум. одиниць;
- Експортне мито, митний збір, податки – 240 ум. одиниць;
- Витрати з проходження терміналу у місці відправки – 180 ум. одиниць;
- Завантаження на судно – 180 ум. одиниць;
- Фрахт - 150 ум. одиниць;
- Страхівка – 220 ум. одиниць;

- Витрати з проходження терміналу у місці призначення – 140 ум. одиниць;
- Імпортне мито, митний збір, податки – 180 ум. одиниць;
- Доставка до місця призначення – 480 ум. одиниць.

Тема 7. Міжнародна торговельна політика: сутність, інститути, інструменти та методи

Семінар 11 «Міжнародна торговельна політика» Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

- Міжнародна торговельна політика
 - Інструменти міжнародної торговельної політики
 - Методи міжнародної торговельної політики
 - Новий протекціонізм
 - Ефективна тарифна ставка
 - Економічні наслідки введення мита
 - Оптимальний тариф.
 - Зовнішньоторговельна політика України
 - Квотування. Товари, які підлягають квотуванню в Україні
 - Ліцензування. Товари, які підлягають ліцензуванню в Україні
- 2 Вирішення задач*

Задача 1

Ставка імпортного тарифу на телевізори становить 30%, на електронно-променеві трубки для телевізорів - 60%. Розрахувати ефективний рівень митного захисту, якщо вартість трубки становить 40%, 50% і 60% від вартості телевізора. Зробіть висновки.

Задача 2

Ставка українського імпортного тарифу на меблі залишає 35%, на деревину - 10%. Вартість деревини становить 40% вартості меблів. Розрахувати ефективний рівень митного захисту, якщо:

- якщо імпортне мито на меблі зростає до 40%;
- якщо мито на меблі скоротиться до 30%.

Зробіть висновки.

Задача 3

Ставка українського імпортного тарифу на вироби зі срібла залишає 60%, на срібло в злитках - 40%. Вартість металу становить 60% вартості виробів зі срібла. Розрахувати ефективний рівень митного захисту, якщо:

- якщо імпортне мито на срібло в злитках зростає до 50%;
- якщо мито на срібло в злитках скоротиться до 30%.

Зробіть висновки.

Задача 4

Підприємство імпортувало на територію України уайт-спирит в кількості 3 тонни. Митна вартість товару склала \$ 1675. Ставка акцизного збору - € 10 за 1000 кг. Ставка мита - € 15 за 1000 кг. Митний збір - 0,2%. Курс 1 \$ - 30,50 грн. Курс 1 € - 33,50 грн. Визначити суму платежів, які підлягають сплаті до бюджету при ввезенні товару на митну територію України.

Тема 7. Міжнародна торговельна політика: сутність, інститути, інструменти та методи

Семінар 12 «Інститути координації та регулювання міжнародної торговельної політики» Семінар – дискусія

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Міжнародна торговельна політика

Інструменти (тарифні) міжнародної торговельної політики

Інструменти (нетарифні) міжнародної торговельної політики.

Класифікація інструментів регулювання зовнішньої торгівлі країни СОТ.

Методи міжнародної торговельної політики.

СОТ.

Раунди ГАТТ та їх результати.

ГАТС.

Угода ТРІПС.

ЮНКТАД.

ЮНСІТРАЛ.

ВОІС.

Міжнародний торговельний центр.

2. Індивідуальне тестування

3. Ситуаційні завдання, задачі

Ситуація 1

На основі даних Державного комітету статистики України оцінити вплив торговельного балансу країни на її розвиток (ВВП, ВВП на душу населення тощо). Зробити висновок.

Ситуація 2

На основі даних про динаміку облікової ставки Національного банку України (<https://bank.gov.ua/ua/monetary/stages/archive-rish>), визначитися із тим,

яку політику реалізовує держава (політику ревальвації чи девальвації), як це впливає на інфляцію та зовнішньоторговельну динаміку країни.

Задача 1

Функція попиту на продукцію в країні $Q_d = 5000 - 5P$. Функція пропозиції цього товару вітчизняними виробниками $Q_s = 100 + 2P$. Світова ціна на продукцію становить 500 дол. Держава ввело імпорнтний тариф в розмірі 20%. Визначте вплив тарифа на економіку країни (ефект доходів бюджету, ефект переділу, ефект захисту вітчизняного виробника, ефект зниження споживання).

Тема 8. Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі

Семінар 13 «Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі»

Семінар з виконанням практичних завдань

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Державне регулювання експортно-імпорнтних операцій України.

Відносини України з міжнародними організаціями у сфері торгівлі.

Стан зовнішньоторговельної діяльності України.

Україна і СОТ

Позиції України у міжнародній торгівлі товарами.

2. Вирішення задач

Задача 1

Український імпортер Боржомі отримує через торгівельного маклера вигідну пропозицію на поставку грузинської мінеральної води, розлитої в бочки. Кількість мінеральної води – 25000 л; загальна вартість – 14500 дол; ціна за 1 л – 0,58; комісійні маклеру – 4%; ємність пляшки - 0,7 л; ринкова ціна - 15,5 грн; витрати на утримання складу – 14260 грн; вартість експедиторських послуг – 40412 грн; вартість страхування – 2542 грн; транспортні наклад. витрати – 3410 грн; митні витрати – 7440 грн; інші витрати – 2480 грн; природні збитки на складі - 376 л; розлив, маркування і упаковка – 64325 грн; втрати при розливі, пакуванні та маркуванні- 1,2%; прибуток імпортера – 25%; знижка імпортера покупцям – 5%; "сконто" – 2%; кредиторська ставка в рік – 14%; тривалість транспортування – 14 днів; термін упаковки і маркування – 20 днів; термін зберігання – 36 днів; курс долара – 30 грн. Чи може фірма дозволити собі скористатися послугами експедиторської і страхової компанії? Чи буде продукція користуватиметься попитом на ринку імпортера?

Задача 2

Визначити ціну реалізації товару, який імпортується в Україну. Чи є товар конкурентоспроможним? Чи доцільно використовувати послуги експедиторської компанії? Вихідні дані для розрахунків: вартість товару за контрактом – 100 дол;

витрати на транспортування товару (в% від ціни контракту) – 10%; витрати на страхування (в% від ціни контракту) – 5%; комісійні виплати експедиторської компанії (в% від ціни контракту) – 1%; ПДВ – 20%; ставка акцизного збору – 10%; мито – 25%/євро; вартість митних послуг – 40 грн; норма прибутку імпортера – 25%; ціна аналогічного товару в Україні – 1550 грн; курс дол. – 30 грн; курс євро – 35 грн.

Тема 8. Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі

Семінар 14 «Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі» Семінар – розгорнута бесіда

План заняття:

1. Розгорнуте обговорення основних положень теми та питань самостійного вивчення:

Сальдо зовнішньої торгівлі України послугами.

Сальдо зовнішньої торгівлі України товарами.

Сальдо зовнішньої торгівлі України товарами та послугами.

Позиції України у міжнародній торгівлі послугами.

Зміни у зовнішньоторговельних відносинах України із третіми країнами після вступу у ЄС.

2. Індивідуальне тестування

**ЧАСТИНА 3.
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Тема 1. Міжнародна торгівля: сутність, форми та методи.

Семінар 1 «Міжнародна торгівля: сутність, форми та методи»

Семінар – розгорнута бесіда

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Етапи розвитку міжнародної торгівлі.

Сучасні форми та методи міжнародної торгівлі.

Посередники, що беруть участь у міжнародній торгівлі.

Країни-лідери за обсягами зовнішньої торгівлі.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Міжнародну торгівлю слід розглядати з позицій

А. державної та операційної

В. операційної та державно-політичної

С. економічної та політичної

Д. державної та економічної

2. Суб'єктами МТ можуть виступати

А. фізичні та юридичні особи

В. фірми та транснаціональні корпорації

С. некомерційні організації

Д. всі відповіді вірні

3. Торгівля однієї країни з іншими країнами світу

А. зовнішня торгівля

В. міжнародна торгівля

С. світова торгівля

Д. немає правильної відповіді

4. Міжнародна торгівля

А. обмін товарами та послугами між державно оформленими національними господарствами

В. торгівля однієї країни з іншими країнами світу

С. вірні відповіді А та В

D. сукупність зовнішньої торгівлі товарами, послугами, продукцією інтелектуальної праці всіх країн світу

5. Може дозволити вільний потік товарів і послуг між країнами, регулювати чи заборонити його – це риса міжнародної торгівлі

- A. урядове регулювання міжнародної торгівлі
- B. соціально-культурні відмінності країн
- C. самостійна національна економічна політика
- D. фінансові та комерційні ризики

6. До головних фінансових ризиків відносяться

- A. комерційний та кредитний ризики
- B. валютний та кредитний ризики
- C. кредитний та прибутковий ризики
- D. немає правильної відповіді

7. Комерційний ризик від міжнародної торгівлі полягає у

- A. небезпекою валютних втрат унаслідок зміни курсу валюти ціни по відношенню до валюти платежу
- B. можливості одержання прибутку або виникнення збитків у процесі проведення зовнішньоторговельних операцій
- C. обмеженнях строків та умов виконання угоди
- D. всі відповіді вірні

8. За специфікою механізму регулювання розрізняють форми міжнародної торгівлі

- A. звичайна, за режимом найбільшого сприяння
- B. преференційна
- C. дискримінаційна
- D. всі відповіді вірні

9. Ступінь економічної взаємозалежності та права й обов'язки покупця і продавця закладено у основу класифікації міжнародної торгівлі

- A. за специфікою взаємодії суб'єктів
- B. за специфікою механізму регулювання
- C. за специфікою предмета торгівлі
- D. за специфікою об'єкта торгівлі

10. Бартер передбачає

- A. продаж підприємства, комплектного обладнання або технології
- B. укладання угоди на строк від 10 до 20 років
- C. відсутність будь-яких валютно-фінансових розрахунків
- D. наявність зустрічних зобов'язань щодо закупівлі товарів

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: XXI століття [Текст]: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.
2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.
4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.
5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.
3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.mactap.org/>.
7. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-NShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.
8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.
9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>
11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>
12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>
13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>
14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Тема 2. Класичні теоретичні моделі міжнародної торгівлі

Семінар 2 «Класичні теоретичні моделі міжнародної торгівлі»

Семінар з виконанням практичних задач

Методи контролю: фронтальне та індивідуальне опитування, тестування, розв'язання задач та ситуацій.

Завдання для самостійної роботи:

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Значення класичних теорій міжнародної торгівлі для її розвитку.

Сучасне застосування класичних теорій міжнародної торгівлі.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. До класичних теоретичних моделей міжнародної торгівлі належать

- A. теоретична модель меркантилізму
- B. теоретична модель абсолютних переваг
- C. теоретична модель факторів виробництва
- D. всі відповіді вірні

2. Рання меркантилізм ґрунтувався на доктрині

- A. активного торговельного балансу
- B. грошового балансу
- C. пасивного торговельного балансу
- D. нульового грошового балансу

3. Доктриною активного торговельного балансу передбачається

A. активізація зовнішньої торгівлі при перевищенні доходів від експорту порівняно із витратами на імпорт

- B. розвиток посередницької торгівлі
- C. вивезення товарів при забороні вивезення грошей
- D. вірні відповіді А та В

4. Вперше описано те, що в сучасній економіці називається платіжним балансом, у теоретичній моделі

- A. меркантилізму
- B. переваг
- C. факторів виробництва
- D. конкурентоспроможності

5. Теорія міжнародної торгівлі Д. Рікардо ґрунтується на таких припущеннях

- A. вільна торгівля

- В. постійні витрати виробництва
- С. відсутність міжнародної мобільності робочої сили
- Д. всі відповіді вірні

4. Розв'яжіть задачі.

Використовуючи теорії абсолютних або порівняльних переваг визначити виграш від торгівлі для У1 і У2 на основі даних, поданих у таблиці 1.

Таблиця 1 – Вихідні дані для розрахунку

	Варіант									
	1		2		3		4		5	
	X1	X2	X1	X2	X1	X2	X1	X2	X1	X2
У1	2	5	2	5	8	4	3	5	12	10
У2	3	4	4	2	6	3	2	5	8	9
	6		7		8		9		10	
	X1	X2	X1	X2	X1	X2	X1	X2	X1	X2
У1	2	5	5	10	4	6	9	14	10	5
У2	3	4	9	12	5	8	12	6	12	14

У1, У2 – країна 1 та країна 2

X1, X2 – товар 1, товар 2, годин/од

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: ХХІ століття [Текст]: монографія / А.А.Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.

2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч.посібник / Ю. Г. Козак, Н.С.Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.

3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.

4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.

5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.
3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.

4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.mactap.org/>.
7. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems->
<HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.
8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.
9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>
11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>
12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>
13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>
14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Тема 2. Класичні теоретичні моделі міжнародної торгівлі

Семінар 3 «Теорія абсолютних та порівняльних переваг» Семінар з виконанням практичних задач

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Індекс Баласса: методика розрахунку та застосування.

Значення індексу Баласса для України

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Одне із головних значень теорії порівняльних переваг

А. перша спроба створити теорію міжнародної торгівлі, що прямо погоджувала торговельні відносини з внутрішньоекономічним розвитком країни

В. розроблено одну з можливих моделей розвитку міжнародної торгівлі на підставі товарного характеру виробництва

С. вперше описано баланс сукупного попиту та сукупної пропозиції

Д. немає правильної відповіді

2. Країни спеціалізуються на виробництві тих товарів, які вони виробляють з відносно більш низькими витратами порівняно з іншими країнами

А. теорія абсолютних переваг

В. теорія відносних переваг

- C. теорія факторів виробництва
- D. теорія конкурентоспроможності

3. Теоретична модель абсолютних переваг базується на умовах

- A. праця є єдиним чинником виробництва
- B. повна зайнятість
- C. у міжнародній торгівлі беруть участь тільки дві країни, що торгують між собою тільки двома товарами
- D. всі відповіді вірні

4. Автором теорії абсолютних переваг є

- A. В. Леонтьєв
- B. П. Самуельсон
- C. Д. Рікардо
- D. А. Сміт

5. Недоліком теорії абсолютних переваг є те, що

- A. не враховується вплив зовнішньої торгівлі на розподіл доходів усередині країни
- B. не розглядалась ситуація, за якої яка-небудь країна має абсолютну перевагу з усіх товарів
- C. не пояснюється торгівля між майже однаковими країнами, жодна з яких не має відносної переваги перед іншою
- D. вірні відповіді А та В

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: ХХІ століття [Текст]: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.
2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.
4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.
5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.
3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.macmap.org/>.
7. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-NShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.
8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.
9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>
11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>
12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>
13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>
14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Тема 3. Сучасні теоретичні моделі міжнародної торгівлі

Семінар 4 «Сучасні теоретичні моделі міжнародної торгівлі» Семінар з виконанням практичних завдань

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
 - Життєвий цикл товарів та необхідність його урахування у процесі організації зовнішньоторговельної діяльності.
 - Теорія представницького попиту.
 - Теорія економії на масштабах виробництва.
 - Ефект економії на масштабах виробництва та ефект кривої досвіду.
 - Теорія технологічного розриву.
 - Парадокс Леонтьєва.
 - Теорія внутрішньогалузевої торгівлі.
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Теорія конкурентоспроможності була розроблена

- A. А. Смітом
- B. М. Портером

- C. Д. Рікардо
- D. М. Вебером

2. Теорія, яка ґрунтується на твердженні, що на міжнародному ринку конкурують фірми, а не країни

- A. теорія конкурентних переваг
- B. теорія неотехнологічного напрямку
- C. теорія наукомісткої спеціалізації
- D. теорія технологічного розриву

3. Особливості конкуренції в галузі залежать від таких сил (за М.Портером)

- A. можливість появи нових конкурентів
- B. ступінь впливу товарів-замінників та поведінка споживачів
- C. суперництво конкурентів та поведінка постачальників
- D. всі відповіді вірні

4. Вартість входу на ринок, відповідні дії вже працюючих в галузі компаній, ефект масштабу, обсяги капіталовкладень, ефект досвіду, купівельні переваги

- A. вхідні бар'єри
- B. вихідні бар'єри
- C. умови міжнародної торгівлі
- D. немає правильної відповіді

5. Концентрація, вартість переходу на інші товари, держава, розмаїття і висока якість товарів, що постачаються – причини, які пояснюють фактор конкурентоспроможності

- A. можливість появи нових конкурентів
- B. ступінь впливу товарів-замінників
- C. поведінка постачальників
- D. поведінка споживачів

6. До факторів, що формують конкурентне середовище, належать

- A. параметри факторів виробництва
- B. рівень попиту на внутрішньому ринку країни базування
- C. близькість національних моделей стратегії
- D. всі відповіді вірні

7. Спроби пояснення реалій і перспектив міжнародної торгівлі динамічними порівняльними перевагами, що виникають або створюються, використовуються і з часом зникають представлені

- A. класичними теоріями міжнародної торгівлі
- B. теоріями неотехнологічного напрямку

- C. новітніми теоріями міжнародної торгівлі
- D. теоріями архаїчного напрямку

8. Модель, яка обґрунтовує спеціалізацію розвинутих країн на виробництві та експорті наукомістких та високотехнологічних товарів, які імпортують країни, що розвиваються, в обмін на експорт сировини та матеріалів

- A. модель неотехнологічного напрямку
- B. модель технологічного розриву
- C. модель наукомісткої спеціалізації
- D. модель життєвого циклу

9. У моделі технологічного розриву розглядається

- A. імітаційний лаг
- B. зразкова модель
- C. імітаційний парадокс
- D. потік технологічного браку

10. Імітаційний лаг складається із

- A. попиту та реагування
- B. експорту та імпорту
- C. попиту та споживання
- D. немає правильної відповіді

4. Розв'яжіть задачі.

Варіант 1

Підприємство А продукує товар X1 та X2, для чого максимально може використати 900 год праці та 1000 га землі. Виробництво 1 т товару X1 потребує 20 год праці та використання 10 га землі. Виробництво 1 т товару X2 потребує 8 год праці та 16 га землі.

Питання:

Які фактори виробництва відносно більш інтенсивно використовуються для виробництва товару X1? Які — для товару X2?

Чи може підприємство виробити 50 т товару X2 та 90 т товару X1 одночасно?

Варіант 2

Підприємство А продукує товар X1 та X2, для чого максимально може використати 700 год праці та 800 га землі. Виробництво 1 т товару X1 потребує 20 год праці та використання 10 га землі. Виробництво 1 т товару X2 потребує 8 год праці та 16 га землі.

Питання:

Які фактори виробництва відносно більш інтенсивно використовуються для

виробництва товару X1? Які — для товару X2?

Чи може підприємство виробити 50 т товару X2 та 90 т товару X1 одночасно?

Варіант 3

Підприємство А продукує товар X1 та X2, для чого максимально може використати 500 год праці та 1200 га землі. Виробництво 1 т товару X1 потребує 20 год праці та використання 10 га землі. Виробництво 1 т товару X2 потребує 8 год праці та 16 га землі.

Питання:

Які фактори виробництва відносно більш інтенсивно використовуються для виробництва товару X1? Які — для товару X2?

Чи може підприємство виробити 50 т товару X2 та 90 т товару X1

Варіант 4

Підприємство А продукує товар X1 та X2, для чого максимально може використати 400 год праці та 1100 га землі. Виробництво 1 т товару X1 потребує 20 год праці та використання 10 га землі. Виробництво 1 т товару X2 потребує 8 год праці та 16 га землі.

Питання:

Які фактори виробництва відносно більш інтенсивно використовуються для виробництва товару X1? Які — для товару X2?

Чи може підприємство виробити 50 т товару X2 та 90 т товару X1

Варіант 5

Підприємство А продукує товар X1 та X2, для чого максимально може використати 200 год праці та 200 га землі. Виробництво 1 т товару X1 потребує 20 год праці та використання 10 га землі. Виробництво 1 т товару X2 потребує 8 год праці та 16 га землі.

Питання:

Які фактори виробництва відносно більш інтенсивно використовуються для виробництва товару X1? Які — для товару X2?

Чи може підприємство виробити 50 т товару X2 та 90 т товару X1

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: XXI століття [Текст]: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.

2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.

3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.

4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.

5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.
3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.mactap.org/>.
7. ООН. URL: [https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-
HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR](https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR).
8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.
9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>
11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>
12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>
13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>
14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ОРГАНІЗАЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ

Тема 4. Системи кодування товарів та послуг

Семінар 5 «Системи кодування товарів та послуг» Семінар – розгорнута бесіда

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.
2. Самостійно опрацюйте питання:

Торговані та неторговані товари.
Європейська система EAN.
HS код та мета його застосування..
УКТ ЗЕД.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Світові системи кодування товарів розроблені для

- А. спрощення торгових операцій між країнами і зведення їх до єдиного стандарту
В. приховування складу вантажів від митників
С. ускладнення торгових операцій між країнами
D. немає правильної відповіді

2. До найпоширеніших класифікаційних схем належить

- А. Стандартна міжнародна торговельна класифікація ООН
В. Гармонізована система опису та кодування товарів
С. Класифікатор товарів за укрупненими економічними групуваннями ООН
D. всі відповіді вірні

3. «Забезпечити зіставлені показники обсягів і структури експорту/імпорту різних країн» - це мета

- А. Класифікатора товарів за укрупненими економічними групуваннями ООН
В. Стандартної міжнародної торговельної класифікації ООН
С. Гармонізованої системи опису та кодування товарів
D. Українського класифікатора товарів зовнішньоекономічної діяльності

4. У СМТК класифікація товарів на рівні груп здійснюється за

- А. видами виробника та обсягом споживання
В. видами сировини та призначенням товару
С. життєвими циклами товарів
D. вірні відповіді В та С

5. Гармонізована систему опису та кодування товарів розроблено

- А. Радою безпеки ООН
В. Європейською Комісією
С. Комітетом з гармонізованої системи Ради по митному співробітництву
D. Світовою організацією торгівлі

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: XXI століття [Текст]: монографія / А.А.Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.

2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч.посібник / Ю. Г. Козак, Н. С.Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.

3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.

4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.

5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.

3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.

4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.

6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.mactap.org/>.

7. ООН. URL: [https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-
HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR](https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR).

8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.

9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>

10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>

11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>

12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>

13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>

14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Тема 4. Системи кодування товарів та послуг

Семінар 6 «Системи кодування послуг»

Семінар – розгорнута бесіда

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

КЗЕП

Характеристики послуг як товару

Керівництва із статистики міжнародної торгівлі послугами (MSITS)

Генеральної угоди про торгівлю послугами (ГАТС)

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. За ознаками походження, призначення та ступеня обробки товари класифікують

A. СМТК

B. ГС

C. КУЕГ

D. УКТЗЕД

2. Метою Гармонізованої системи є

A. спрощення складання й оброблення комерційних і митних документів;

B. скорочення витрат по переписуванню, класифікації й обліку зовнішньоторговельних вантажів

C. спрощення збору, обліку даних, проведення економічного аналізу про зовнішню торгівлю

D. всі відповіді вірні

3. Міжнародний класифікатор, який базується на класифікації товарів, включених у СМТК та ГС

A. Класифікатор товарів за укрупненими економічними групуваннями ООН

B. Український класифікатор товарів зовнішньоекономічної діяльності

C. структура опису та кодування товарів

D. Стандартна мікроекономічна торговельна класифікація ООН

4. В КУЕГ були визначені наступні основні поняття

A. сировинні товари та напівфабрикати

B. готова продукція та готові промислові товари короткотермінового користування

C. готові вироби тривалого користування та нехарчові товари нетривалого користування

D. всі відповіді вірні

5. До товарів середньострокового користування відносяться

A. речовини природного та штучного походження, що є основою для виробництва готової продукції

- В. продукти, що потребують подальшої обробки або включення до складу інших товарів
- С. товари з терміном користування 1-3 роки і з порівняно низькою вартістю
- Д. продукція, яка призначена для кінцевого споживання

4. Завдання для самостійного виконання

На основі даних, наданих на сайті Державної митної служби України та Українського класифікатору товарів зовнішньоекономічної діяльності, визначити коди товарів, які найактивніше переміщувалися через митний кордон країни у 2010-2019 рр. Інформацію подати у вигляді таблиці.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: ХХІ століття [Текст]: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.
2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч.посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.
4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.
5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.
3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.mactap.org/>.
7. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-HS><https://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.
8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.

9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>
11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>
12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>
13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>
14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Тема 5. Система показників розвитку міжнародної торгівлі

Семінар 7 «Система показників міжнародної торгівлі»

Семінар – розгорнута бесіда

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Відносні показники (індекс концентрації експорту, індекс імпортової залежності країни, індекс чистої торгівлі).

Показники структури (індекс диверсифікації експорту/імпорту)

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Експорт

А. ввезення раніше вивезених за кордон товарів, які не піддавались обробці

В. ввезення товарів, робіт, послуг, результатів інтелектуальної діяльності, на митну територію країни

С. продаж з вивозом за кордон товарів, робіт, послуг, результатів інтелектуальної діяльності

Д. продаж та вивіз з країни раніше ввезених на її територію товарів, що не піддавались обробці

2. Товари, вироблені, вирощені чи добуті в країні та товари, раніше ввезені з-за кордону, що були перероблені, а також товари, переробка яких здійснювалась під митним контролем відносяться до

А. експорту

В. імпорту

С. реекспорту

Д. реімпорту

3. Перетинання вітчизняними товарами митниці двічі: при ввезенні та вивезенні – це основна ознака

А. імпорту

В. експорту

С. транзиту

D.реімпорту

4. Експорт та імпорт розраховуються кожною країною у показниках

A. натуральних

B. вартісних

C. натуральних та вартісних

D. натуральних та споживчих

5. Зовнішньоторговельний обіг

A. продаж з вивозом за кордон товарів, робіт, послуг, результатів інтелектуальної діяльності

B. сума вартостей експорту та імпорту країни за певний період часу

C. ввезення раніше вивезених за кордон товарів, які не піддавались обробці

D. оцінка експорту чи імпорту в незмінних цінах одного періоду

4. Розв'яжіть задачу.

Оцініть умови торгівлі

	Варіант									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
відношення поточної ціни і-го товару до його ціни в базисному році										
Товар 1	0,2	0,2	0,25	0,15	0,2	0,3	0,25	0,2	0,2	0,25
Товар 2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,15	0,1	0,1	0,1	0,3	0,15
Товар 3	0,5	0,5	0,5	0,5	0,45	0,4	0,25	0,35	0,2	0,25
Товар 4	0,05	0,1	0,05	0,1	0,05	0,05	0,22	0,15	0,15	0,1
Товар 5	0,15	0,1	0,1	0,15	0,15	0,15	0,18	0,2	0,15	0,25
частка кожного і-того товару в сумарній вартості експорту в базисному році										
Товар 1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Товар 2	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15	0,15
Товар 3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Товар 4	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Товар 5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
частка кожного і-того товару в сумарній вартості імпорту в базисному році										
Товар 1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,3	0,4
Товар 2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,25	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Товар 3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,25	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2
Товар 4	0,12	0,16	0,15	0,11	0,12	0,14	0,17	0,12	0,12	0,12
Товар 5	0,18	0,14	0,15	0,19	0,18	0,16	0,13	0,18	0,18	0,18

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: XXI століття [Текст]: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.
2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.
4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.
5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.
3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.mactap.org/>.
7. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-NShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.
8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.
9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>
11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>
12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>
13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>
14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Тема 5. Система показників розвитку міжнародної торгівлі

Семінар 8 «Інтегральні показники розвитку міжнародної торгівлі»

Семінар з виконанням практичних завдань

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

Критичне значення частки продукції обробної промисловості в загальному обсязі експорту продукції (Всесвітній банк)

Інтенсивність внутрішньогалузевої торгівлі між країнами

Взаємозв'язок показників результативності зовнішньої торгівлі та соціально-економічного розвитку країн

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. До показників структури міжнародної торгівлі належать

А. товарна структура

В. географічна структура

С. інституційна структура

Д. всі відповіді вірні

2. Узагальнює дані про масштаби міжнародної торгівлі країн, що належать до однієї частини світу або укрупненої групи країн

А. територіальна географічна структура

В. товарна структура торгівлі

С. видова структура торгівлі

Д. організаційна географічна структура

3. Активний торговельний баланс передбачає, що

А. експорт менший за імпорт, сальдо від'ємне

В. експорт перевищує імпорт, сальдо додатне

С. рівність експорту та імпорту, нульове сальдо балансу

Д. немає правильної відповіді

4. Показники обсягів зовнішньої торгівлі на душу населення та відношення зовнішньої торгівлі до ВВП країни використовують для вимірювання

А. показників результатів зовнішньої торгівлі

В. показників структури зовнішньої торгівлі

С. обсягів зовнішньої торгівлі

Д. інтенсивності зовнішньої торгівлі країн

5. Імпортна квота розраховується як

А. відношення річного обсягу експорту до ВВП

- В. відношення річного обсягу зовнішньої торгівлі до ВВП
- С. відношення річного обсягу імпорту до ВВП
- Д. всі відповіді вірні

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: XXI століття [Текст]: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.
2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема, В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.
4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.
5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.
3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.mactap.org/>.
7. ООН. URL: [https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-
HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR](https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR).
8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.
9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>
11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>
12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>
13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>

14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Тема 6. Ринок та ціноутворення в міжнародній торгівлі

Семінар 9 «Міжнародний ринок» Семінар з виконанням практичних завдань

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Класифікація міжнародних ринків.

Ціноутворення (експортні операції).

Ціноутворення (імпортні операції).

Трансфертне ціноутворення.

Зовнішньоторговельний контракт

Інвойс

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Міжнародний ринок товарів та послуг

A. ринок товарів і послуг, який організовується періодично

B. механізм обміну товарами і/чи послугами між різними країнами, пов'язаними між собою різними формами економічних відносин

C. масовий ринок товарів, купівля-продаж яких здійснюється за зразками або стандартами

D. територія, на якій здійснюється купівля-продаж товарів та послуг

2. Спеціально організовані в певних місцях ринки, які діють періодично і на яких методом публічних торгів по черзі відбувається продаж раніше оглянутих товарів

A. міжнародні товарні біржі

B. міжнародні товарні аукціони

C. міжнародні ярмарки

D. міжнародні виставки

3. Науково-технічний прогрес обумовлює

A. високу динаміку міжнародної торгівлі

B. швидке відновлення товарної номенклатури міжнародної торгівлі

C. різке прискорення морального старіння багатьох товарів

D. всі відповіді вірні

4. На світових товарних ринках основний рух товарів відбувається за схемою

- А. видобувна промисловість і сільське господарство – обробна промисловість – кінцевий споживач
В. видобувна промисловість – посередник – кінцевий споживач
С. сільське господарство – обробна промисловість
D. немає правильної відповіді

5. Ключовим моментом для визнання торгівлі як міжнародної є факт

- А. підписання угоди з іноземним контрагентом
В. відправка товару з місця видобутку/виробництва
С. перетинання митного кордону держави
D. всі відповіді вірні

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: XXI століття [Текст]: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.

2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.

3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема, В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.

4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.

5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.

3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.

4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.

6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.map.org/>.

7. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems->
<HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.

8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.
9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbu.gov.ua/>
10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>
11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>
12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>
13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>
14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Тема 6. Ринок та ціноутворення в міжнародній торгівлі

Семінар 10 «ІНКОТЕРМС 2020»

Семінар з виконанням практичних завдань

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Відмінності ІНКОТРЕМС 2020 та ІНКОТЕРС 2010.

Особливості обліку експорту та імпорту у міжнародній торгівлі

Умови ІНКОТРЕМС 2020, які найвигідніші для експортерів

Умови ІНКОТРЕМС 2020, які найвигідніші для імпортерів

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. На міжнародному ринку продається

А. найбільш конкурентоспроможна продукція, виготовлена з нижчими витратами і з кращими споживними властивостями

В. продукція, виготовлена з вищими витратами але з кращими споживними властивостями

С. продукція, виготовлена з нижчими витратами але з гіршими споживними властивостями

Д. будь-яка продукція

2. Міжнародна ціна

А. ціна, за якою здійснюються великі комерційні операції з оплатою у національній валюті

В. грошова сума, яку розраховує отримати покупець, пропонуючи товар чи послугу, і яку готовий заплатити продавець за даний товар або послугу

С. вірні відповіді А та В

Д. ціна, за якою здійснюються великі комерційні експортно-імпортні операції з оплатою у вільноконвертованій валюті

3. Множинність міжнародних цін обумовлена

- A. відмінностями торгової політики по відношенню як до конкретних ринків, так і до імпортерів
- B. відмінностями в методології та методиці розрахунку цін
- C. валютною державною та міждержавною політикою
- D. всі відповіді вірні

4. В основі міжнародної торгівлі лежить

- A. національна вартість товару
- B. інтернаціональна вартість товару
- C. внутрішня собівартість товару
- D. антидемпінгова вартість товару

5. Ціна нетто

- A. сума затрат покупця, включаючи витрати на придбання та використання товару в нормативний строк
- B. ціна товару, в якій враховані умови і особливості реалізації програм допомоги
- C. чиста ціна товару на місці його купівлі-продажу
- D. ціна товару при продажу його крупними партіями

4. Розв'яжіть задачі.

Визначитися із тим, які умови постачання вигідніше використати, якщо ви: покупець; продавець, який 1) не хоче користуватися водним видом транспорту; 2) хочете використати лише водний вид транспорту:

Варіант	Показники											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	25000	6250	7500	10000	18750	15000	4000	3125	4250	8750	6750	11250
2	70	18	21	28	53	42	11	9	12	25	19	32
3	380	95	114	152	285	228	61	48	65	133	103	171
4	600	150	180	240	450	360	96	75	102	210	162	270
5	250	63	75	100	188	150	40	31	43	88	68	113
6	200	50	60	80	150	120	32	25	34	70	54	90
7	210	53	63	84	158	126	34	26	36	74	57	95
8	180	45	54	72	135	108	29	23	31	63	49	81
9	250	63	75	100	188	150	40	31	43	88	68	113
10	150	38	45	60	113	90	24	19	26	53	41	68
11	190	48	57	76	143	114	30	24	32	67	51	86
12	500	125	150	200	375	300	80	63	85	175	135	225

Показники:

- 1 - Вартість товару, ум. одиниць;
- 2 - Пакування, ум. одиниць;
- 3 - Оплата навантажувальних робіт, ум. одиниць;
- 4 - Внутрішні перевезення, ум. одиниць;
- 5 - Експортне мито, митний збір, податки, ум. одиниць;
- 6 - Витрати з проходження терміналу у місці відправки, ум. одиниць;
- 7 - Завантаження на судно, ум. одиниць;
- 8 – Фрахт, ум. одиниць;
- 9 – Страхівка, ум. одиниць;
- 10 - Витрати з проходження терміналу у місці призначення, ум. одиниць;
- 11 - Імпортне мито, митний збір, податки, ум. одиниць;
- 12 - Доставка до місця призначення, ум. одиниць.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: ХХІ століття [Текст]: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.

2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч.посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.

3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.

4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.

5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.

3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.

4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.

6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.map.org/>.

7. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity->

Description-and-Coding-Systems-

HS<https://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.

8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.

9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>

10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>

11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>

12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>

13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>

14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Тема 7. Міжнародна торговельна політика: сутність, інститути, інструменти та методи

Семінар 11 «Міжнародна торговельна політика» Семінар з виконанням практичних завдань

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Новий протекціонізм

Ефективна тарифна ставка

Економічні наслідки введення мита

Оптимальний тариф.

Зовнішньоторговельна політика України

Квотування. Товари, які підлягають квотуванню в Україні

Ліцензування. Товари, які підлягають ліцензуванню в Україні

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. Основним регулятором міжнародної торгівлі виступає

A. Організація Об'єднаних Націй

B. держава

C. Світова організація торгівлі

D. міжнародна торговельна політика

2. До видів міжнародної торговельної політики відносяться

A. вільна торгівля і протекціонізм

B. експортна та імпортна

C. вільна торгівля та добровільне обмеження експорту

D. преференційна торгівля та імпортозаміщення

3. На практиці використовуються такі форми протекціонізму

- A. галузевий
- B. селективний
- C. прихований
- D. всі відповіді вірні

4. Вільна торгівля

- A. політика мінімального втручання держави в зовнішню торгівлю, яка розвивається на основі вільних ринкових сил попиту та пропозиції
- B. державна політика захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції шляхом використання тарифних і нетарифних інструментів торгової політики
- C. політика, пов'язана з торгівлею через національні кордони
- D. немає правильної відповіді

5. ГАТТ/СОТ

- A. Конференція ООН з питань торгівлі та розвитку
- B. Міжнародна торгова палата
- C. Генеральна угода з тарифів та торгівлі
- D. Світова організація з торгівлі та розвитку

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: ХХІ століття [Текст]: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.
2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.
3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К. : Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.
4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.
5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.
3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.mactap.org/>.
7. ООН. URL: [https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-
HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR](https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR).
8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.
9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>
11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>
12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>
13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>
14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Тема 7. Міжнародна торговельна політика: сутність, інститути, інструменти та методи

Семінар 12 «Інститути координації та регулювання міжнародної торговельної політики» Семінар – дискусія

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*

2. *Самостійно опрацюйте питання:*

СОТ.

Раунди ГАТТ та їх результати.

ГАТС.

Угода ТРІПС.

ЮНКТАД.

ЮНСІТРАЛ.

ВОІС.

Міжнародний торговельний центр.

3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Обраховується у відсотках від митної вартості товару, застосовується при імпорті диверсифікованих товарів в межах однієї товарної групи – мито

А. адвалорне

В. специфічне

С. комбіноване

D. транзитне

2. За об'єктом стягнення розрізняють мито

- A. адвалорне, специфічне, комбіноване
- B. імпорте, експортне, транзитне
- C. сезонне, антидемпінгове
- D. немає правильної відповіді

3. Антидемпінгове мито

- A. стягується з імпортованих товарів, у виробництві яких використовувались субсидії
- B. застосовуються для оперативного регулювання міжнародної торгівлі та носять тимчасовий характер
- C. нараховуються у встановленому розмірі за одиницю товару
- D. застосовується в разі: імпорту товарів за ціною нижчою, ніж в країні-експортері, та нанесення шкоди національним виробникам

4. Розрізняють наступні види квот

- A. експортні, імпортовані
- B. глобальні, індивідуальні
- C. тимчасові, постійні
- D. вірні відповіді А та В

5. Регулювання зовнішньої торгівлі за рахунок надання державними установами дозволу на експорт або імпорт товару у певному обсязі

- A. митний тариф
- B. квотування
- C. ліцензування
- D. демпінг

4. Розв'яжіть задачі.

Варіант 1

Підприємство імпортувало на територію України сигарети в кількості 50 тис. пачок по 20 сигарет в кожній. Митна вартість партії - 150 тис. грн. Ставка мита становить € 5 за 1000 шт., ставка акцизного збору - 10 грн. за 1000 шт. Курс 1 € склав 30 грн. Митний збір стягується в розмірі 0,2%. Визначити суму платежів, які підлягають сплаті до бюджету при ввезенні товару на митну територію України.

Варіант 2

Підприємство імпортувало на територію України ювелірні вироби. Митна вартість товару склала € 3500. Ставка акцизного збору - 55%. Ставка мита - 50%. При складанні вантажної митної декларації підприємством було сплачено митний

збір в розмірі 548 грн. Курс 1 € - 32 грн. Визначити суму платежів, які підлягають сплаті до бюджету при ввезенні товару на митну територію України.

Варіант 3

Підприємство імпортувало на територію України легковий автомобіль з об'ємом циліндра двигуна 2300 куб. см. Митна вартість склала \$ 8500.. Ставка акцизного збору - € 0,6 за 1 куб. см. Ставка мита - € 0,4 за 1 куб. см. Курс 1 \$ -28 грн. Курс 1 € - 32 грн. Митний збір стягується в розмірі 0,2%. Визначити суму платежів, які підлягають сплаті до бюджету при ввезенні товару на митну територію України, а також вартість автомобіля після митного оформлення.

Варіант 4

Підприємство імпортувало на територію України 25800 пляшок бренді, ємністю 0,5 л. Митна вартість однієї пляшки склала 200 грн. Ставка акцизного збору - € 16 за 1 л. Ставка мита - € 7,5 за 1 л. Курс 1 € - 32 грн. Митний збір стягується в розмірі 0,2%. Визначити суму платежів, які підлягають сплаті до бюджету при ввезенні товару на митну територію України, а також вартість одиниці товару після митного оформлення.

Варіант 5

Підприємство імпортувало на територію України бензин марки АІ-92 в кількості 10 тонн за ціною \$ 220 за тонну. Ставка акцизного збору - € 40 за 1000 кг. Ставка мита - € 15 за 1000 кг. Митний збір - 0,2%. Курс 1 \$ - 28 грн. Курс 1 € - 30 грн. Визначити суму платежів, які підлягають сплаті до бюджету при ввезенні товару на митну територію України.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: ХХІ століття [Текст]: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.

2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч.посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.

3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.

4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.

5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.
3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.mactap.org/>.
7. ООН. URL: <https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-HS>
<https://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR>.
8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.
9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>
11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>
12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>
13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>
14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Тема 8. Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі

Семінар 13 «Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі»

Семінар з виконанням практичних завдань

1. *Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.*
2. *Самостійно опрацюйте питання:*
Україна і СОТ
Позиції України у міжнародній торгівлі товарами.
3. *Розв'яжіть тестові завдання.*

1. Найвищим органом, що здійснює регулювання зовнішньоекономічних відносин, є

- A. Верховна Рада України
- B. Президент України
- C. Кабінет Міністрів України
- D. Національний банк України

2. Президент та Кабінет Міністрів України здійснюють регулювання ЗЕД за допомогою

- A. прийняття законів
- B. підписання зовнішньоторговельних угод
- C. вірні відповіді A та B
- D. прийняття указів та постанов

3. До платників мита належить

- A. товари, що ввозяться на митну територію України в обсягах, які підлягають оподаткуванню митними платежами
- B. особа, яка ввозить товари на митну територію України чи вивозить товари з митної території України
- C. особа, яка перетинає митний кордон України
- D. немає правильної відповіді

4. До об'єктів оподаткування митом належать

- A. товари, митна вартість яких перевищує еквівалент 100 євро, що ввозяться на митну територію України або вивозяться за межі митної території України
- B. особа, на адресу якої надходять товари, що переміщуються (пересилаються) у міжнародних поштових або експрес-відправленнях
- C. особа, яка перетинає митний кордон України
- D. всі відповіді вірні

5. Основний нормативний документ України, який регулює міжнародну торгівлю

- A. Податковий кодекс України
- B. Закон України «Про митне регулювання»
- C. Угода про асоціацію з ЄС
- D. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»

4. Розв'яжіть задачі.

Український імпортер вина отримує через торговельного маклера вигідну пропозицію на поставку чилійського червоного вина, розлитого в бочки. Чи може фірма дозволити собі скористатися послугами експедиторської і страхової компанії? Чи буде продукція користуватиметься попитом на ринку імпортера?

Показник	Варіант				
	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5	6
Кількість мінеральної води, л	25 000	30 000	50 000	20 000	35 000
загальна вартість, дол	14 500	19 700	28 500	16 900	17 800
ціна за 1 л	0,5800	0,6567	0,5700	0,8450	0,5086
комісійні маклеру, %	4%	5%	3%	6%	5%
ємність пляшки, л	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
ринкова ціна, грн	15,50	8,50	9,60	8,20	7,55

1	2	3	4	5	6
витрати на утримання складу, грн	14 260	19 800	22 160	13 250	15 368
вартість експедиторських послуг, грн	40 412	47 600	55 680	38 550	42 158
вартість страхування, грн	2 542	3 160	4 202	2 420	3 060
транспортні накладні витрати, грн	3 410	4 270	5 208	3 150	4 512
митні витрати, грн	7 440	8 568	10 540	6 802	8 420
інші витрати, грн	2 480	2 500	4 055	2 250	3 105
природні збитки на складі, л	376	451	752	301	526
розлив, маркування і упаковка, грн	64 325	68 952	79 585	65 212	63 225
втрати при розливі, пакуванні та маркуванні, %	1,2%	1,2%	1,2%	1,2%	1,2%
прибуток імпортера, %	25%	22%	20%	23%	30%
знижка імпортера покупцям, %	5%	4%	7%	5%	6%
"сконто", %	2%	3%	0%	1%	2%
кредиторська ставка в рік, %	14%	17%	16%	15%	18%
тривалість транспортування, днів	14	16	15	13	16
термін упаковки і маркування, днів	20	18	17	21	22
термін зберігання, днів	36	32	30	35	34
курс долара, грн	30	28	30	30	30

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: XXI століття [Текст]: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.

2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч.посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.

3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.

4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.

5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. — К.: Центр учбової літератури, 2011. — 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.
3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.
4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.
5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.
6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.macmap.org/>.
7. ООН. URL: [https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-
HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR](https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR).
8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.
9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>
10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>
11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>
12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>
13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>
14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Тема 8. Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі

Семінар 14 «Україна як суб'єкт міжнародної торгівлі»

Семінар – розгорнута бесіда

1. Опрацюйте конспект лекцій та рекомендовану літературу для обговорення теоретичних питань теми на семінарському занятті.

2. Самостійно опрацюйте питання:

Позиції України у міжнародній торгівлі послугами.

Зміни у зовнішньоторговельних відносинах України із третіми країнами після вступу у ЄС.

3. Розв'яжіть тестові завдання.

1. В Україні допускається встановлення тарифних пільг щодо митного тарифу у вигляді

- A. звільнення від оподаткування ввізним митом
- B. зниження ставок ввізного мита або встановлення тарифних квот відповідно до законодавства України
- C. зниження ставок для ввезення товарів, що походять з держав, з якими укладено відповідні міжнародні договори
- D. всі відповіді вірні

2. Регулятором міжнародних економічних відносин на мегарівні є

- A. Міжнародний валютний фонд
- B. Європейський банк реконструкції та розвитку
- C. Світова організація торгівлі
- D. Світовий банк

3. Україна приєдналась до СОТ у

- A. 1991 р.
- B. 2002 р.
- C. 2008 р.
- D. 2014 р.

4. З набуттям повноправного членства у СОТ Україна

- A. приєдналася до системи міжнародних правил торгівлі, які регламентують використання тих чи інших інструментів з метою захисту внутрішнього ринку країнами-членами
- B. приєдналася до низки секторальних «нульових» домовленостей про зниження ставок на деякі групи товарів
- C. вірні відповіді А та В
- D. немає правильної відповіді

5. Збільшення потенціалу країн, що розвиваються, найменш розвинутих країн та країн з перехідною економікою у сфері торгівлі, інвестицій та розвитку – це мета діяльності

- A. ЮНКТАД
- B. ООН
- C. СОТ
- D. ОЧЕС

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Зовнішня торгівля України: XXI століття [Текст]: монографія / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Н.О. Іксарова [та ін]; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – Київ: Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. – 600 с.

2. Козак Ю. Г. Міжнародна торгівля: навч. посібник / Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, Н. В. Притула та інші. - 5-те вид., перероб. та доп. - Київ: Центр учбової літератури, 2015. – 272 с.

3. Рокоча В.В. Міжнародна торговельна діяльність: підручник / В.В. Рокоча, В.Г. Алькема. В.І. Терехов, Б.М. Одягайло [та ін.], за наук. ред. В.В. Рокочої. - К.: Університет економіки та права "КРОК", 2018. - 698 с.

4. Циганкова Т. М., Петрашко Л. П., Кальченко Т. В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 487 с.

5. Міжнародна торгівля. 4-те вид. перероб. та доп. Підручник. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 512 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/>.

3. Світова організація торгівлі. URL: <https://www.wto.org//>.

4. Світовий банк. URL: <https://wits.worldbank.org/>.

5. Конференція ООН з торгівлі та розвитку. URL: <https://unctadstat.unctad.org/wds/ReportFolders/reportFolders.aspx>.

6. Міжнародний торговельний центр. URL: <https://www.macmap.org/>.

7. ООН. URL: [https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-
HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR](https://unstats.un.org/unsd/tradekb/Knowledgebase/50018/Harmonized-Commodity-Description-and-Coding-Systems-HShttps://www.ungm.org/Shared/KnowledgeCenter/Pages/ASR).

8. Міжнародна асоціація виставкової індустрії. URL: <https://www.ufi.org/industry-resources/research/>.

9. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/>

10. ScienceDirect. URL: <https://www.sciencedirect.com/>

11. Europeana. URL: <https://www.europeana.eu/en>

12. Directory of Open Access Journals. URL: <https://doaj.org/>

13. Directory of Open Access Books. URL: <https://www.doabooks.org/>

14. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Навчальне видання

*Бочарова Юлія Геннадіївна,
Кошель Вікторія Олегівна,
Воробйова Юлія Миколаївна,
Яковенко Юрій Вячеславович*

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ**

Формат 60×84/8. Ум. др. арк. 2,75.

Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського
50042, Дніпропетровська обл.,
м. Кривий Ріг, вул. Курчатова, 13.
Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 4929 від 07.07.2015 р.